

Біяграфія Міхася Зарэцкага

Падрыхтаваў вучанік 10"А" класа

Пушкін Андрэй

Міхась Зарэцкі

Першыя гады жыцця і вучоба

- Міхась Яфімавіч Касянкаў (такое сапраўднае прозвішча празаіка) нарадзіўся 20 лістапада 1901 года ў вёсцы Высокі Гарадзец Сенненскага павета Магілёўскай губерні. Зараз гэта Талачынскі раён Віцебскай вобласці. Але дзяцінства яго прайшло на Магілёўшчыне на берагах Дняпра — пад Шкловам у вёсцы Зарэчча (адсюль і псеўданім пісьменніка). Бацька Міхася Касянкава паходзіў з сялян, быў чалавекам веруючым, але крутым і няўжыўчывым, з крытычным стаўленнем да жыцця і асабліва да начальства. Ён аказаў значны ўплыў на фарміраванне светапогляду будучага пісьменніка. Паколькі сам бацька працаваў дыяканам у царкве, першапачатковая адукацыя хлопчыка мела царкоўны ўхіл. Спачатку былі чатыры гады вучобы ў Аршанскім духоўным вучылішчы, а потым яшчэ два — у Магілёўскай духоўнай семінарыі. Гэтая вучоба, як адзначаў пазней Міхась Зарэцкі ў аўтабіяграфіі, дала яму "многа добрых і карысных урокаў", "прывучыла да самастойнага крытычнага мыслення", "развіла інстынкт таварыскасці, імкненне да грамадскасці".

Высокі Гарадзец на карце
Беларусі

“Ляхавіцкі веснік”

Вёска
Зарэчча

Аршанскае духоунае
вучылішча

Магілёўская духоуная
семінарыя

Праца

- Міхась Зарэцкі працаваў перапісчыкам у вайскавой часці, царкоуным вартаўніком у роднай вёсцы, настаўнікам у пачатковай школе на Магілёўшчыне, загадчыкам Школускага валаснога аддзела народнай асветы. З 1920 па 1927 гады ён знаходзіўся на пасадзе палітработніка у Чырвонай Арміі.

Міхась Зарэцкі у ролі палітработніка у Чырвонай Арміі

Цікавы сон

- Пачатак літаратурнай дзейнасці Міхася Зарэцкага прыпаў на 1921 год. Сам пісьменнік згадваў пра гэта наступным чынам: «...я аднойчы ўбачыў вельмі яркі і незвычайны сон, уражанне ад якога не пакідала мяне на працягу цэлага месяца. Мне захацелася занатаваць гэтае ўражанне, і я стаў пісаць. Пісаў я доўга і вельмі старанна, абдумваючы кожную фразу, кожнае слова, закрэсліваючы, перакрэсліваючы і г. д. Працэс пісання мяне дужа хваляваў і ў той жа час падтрымліваў свежасць уражання, якое штурхала мяне на гэту працу. Кончылася тым, што старанна перапісанае апавяданне я паслаў у рэдакцыю “Савецкая Беларусь”, аднак без усякай сур’ёзнай надзеі на яго надрукаванне».

Творчы рост пісьменніка

- Творчы рост Зарэцкага-пісьменніка на пачатку 1920-х гадоў быў надзвычай імклівы. Услед за шэрагам апавяданняў, змешчаных на старонках «Савецкай Беларусі», адзін за другім выходзяць зборнікі апавяданняў «У віры жыцця», «Пела вясна» (1925), «Пад сонцам», «42 дакументы і Двое Жвіроўскіх» (1926). З 1924 года Міхась Зарэцкі становіцца членам літаратурна-мастацкага згуртавання «Маладняк».

Члены
«Маладняк»

Вокладка кнігі «Пад
сонцам»

Творчы рост пісьменніка

- Рэдкі талент пісьменніка-аналітыка дазваляў яму шчасліва па збыгаць ілюстрацыйнасці, схематызму, дэкларатыўнасці, што вылучала яго сярод сяброў-маладнякоўцаў. Такія апавяданні пісьменніка, як «Цішка Бабыль» (1922), «Як гэта часам трапляецца», «З нашых дзён», «У віры жыцця» (1923), «Камсамолка» і «Як Настулька камсамолкай зрабілася» (1925), дзе прысутнічаюць элементы маладнякоўскай паэтыкі (увага да побытавых падрабязнасцей, узмоцнены лірызм, пэўны схематызм і інш.), усё ж вылучаюцца адметным падыходам аўтара ў адлюстраванні новага часу.

“Полымя”

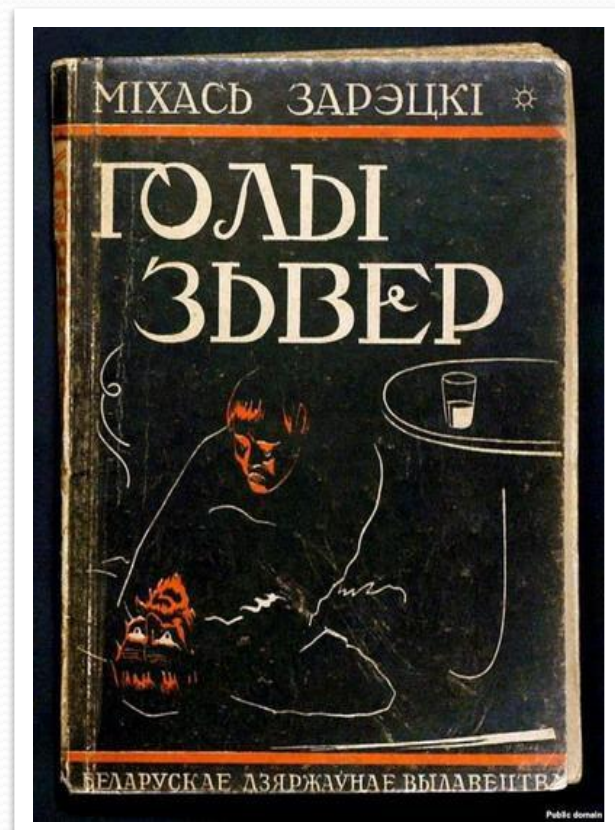
- Аб тым, што ідэйныя і эстэтычныя прыярытэты Міхася Зарэцкага разыходзіліся з маладнякоўскімі ўстаноўкамі, сведчыць выхад пісьменніка ў 1927 годзе з гэтай арганізацыі і ўступленне яго ў новае аб’яднанне — «Полымя». Наступнае дзесяцігоддзе стала, бадай, самым плённым, але і самым трагічным у жыцці пісьменніка. У гэты час былі напісаны нарысы «Падарожжа на новую зямлю», «Лісты ад знаёмага», «Вясна 1930 года», «Фрагменты», у якіх пісьменнік бескампрамісна выступіў супраць гвалтоўнага аб’яднання індывідуальных сялянскіх надзелаў у калектыўную гаспадарку, заклікаў да культурных метадаў землекарыстання, да захавання права вяскоўцаў на самастойны выбар. Прыкладам паспяховага авалодання пісьменнікам буйной эпічнай формай сталі аповесць «Голы звер» (1926), раманы «Сцежкі-дарожкі» (1928) і «Вязьмо» (1932). У іх узнімаліся складаныя праблемы маральна-этычнага плана, з пазіцыяй гуманізму асэнсоўваліся падзеі рэвалюцыі, Грамадзянскай вайны, класавай барацьбы ўвогуле.

Вокладка кнігі
«Вязьмо»

Вокладка кнігі «Сцежкі-
дарожкі»

Вокладка кнігі «Голы
звер»

Растрэл

- Міхась Зарэцкі прымаў актыўны ўдзел у тэатральнай дыскусіі 1928 года, якая атрымала шырокі рэзананс у друку. Разам з Т. Глыбоцкім і З. Жылуновічам ён гарача выступаў супраць нацыянальнага нігілізму, заклікаў развіваць нацыянальную культуру як форму выяўлення духоўнай сутнасці народа, уключаць у рэпертуар беларускіх тэатраў творы, звязаныя з нацыянальнай традыцыяй, з народнымі формамі жыцця. У хуткім часе пісьменнік быў арыштаваны, абвінавачаны ў кіраўніцтве контррэвалюцыйнай арганізацыяй, у антысавецкай, нацыяналістычнай дзейнасці, асуджаны да вышэйшай меры пакарання. Расстралялі Міхася Зарэцкага 29 кастрычніка 1937 года.